

Posudek

rigorózní práce **Mgr. Renáty Ondrouchové**

„Vyživovací povinnost rodičů k nezletilým dětem“

Předložená rigorózní práce obsahuje 100 výkladových stran (včetně úvodu a závěru). První dvě kapitoly věnuje autorka stručnému výkladu (12 str.) obecných společenskoprávních otázek souvisejících s další problematikou, tj. vyživovací povinností rodičů k nezletilým dětem jakožto právního vztahu. Rozbor těchto otázek, ať již z hlediska teorie a zejména pak praxe tvoří těžiště této rigorózní práce. Ve druhé polovině práce zkoumá autorka vztah výživného k veřejnoprávním dávkám, dále řízení ve věcech výživného k nezletilým dětem (nalézacího i vykonávacího). Na několika stránkách píše o výživném v náhradní péči o dítě. Předchozí zpracování zkoumané problematiky vyústí kapitolou VIII nadepsanou „úvahy de lege ferenda“ a stručné závěry pak v deváté kapitole, jež tvoří závěr práce. Z uvedeného stručného přehledu jednotlivých kapitol je zřejmé, že autorka postupuje systematicky – od obecného ke zvláštnímu. Taktéž obsah jednotlivých kapitol obsahuje vždy určitou obecně teoretickou úvahu a její uplatnění v praxi (judikatura), event. diskutabilní problematiku. Autorka tak poukazuje na různé otázky, které nedoznávají jednotného právního přístupu – ať už jde o problematiku objektivizace výživného nebo zálohování výživného a dalších, nebo některých aplikačních přístupů soudních orgánů. Zejména v průběhu vývoje právní úpravy vyživovací povinnosti v uplynulých cca devadesáti letech na našem území lze pozorovat určité prvky „konstantní“ (téměř konservativní), jiné pak doznávají vývoj i když ne rovnoměrný (viz např. určení výše výživného).

Autorka věnovala velkou péči rozboru navrhované nové právní úpravy rodinného práva v připravovaném občanském zákoníku. Provádí srovnání s dosavadní úpravou a vyjadřuje se k navrhované úpravě. Protože předložená rigorózní práce byla dokončena v r. 2009, nemohla se autorka podrobněji vyslovit k materiálu exministrně Kovářové, který vypracovala a zveřejnila. Jde o pokus o jistou „objektivizaci“ výživného, podaného jako orientační materiál pro praxi. Při ústní obhajobě by se i k tomuto materiálu mohla autorka vyjádřit.

V jednotlivostech mám k práci připomínky, z nichž uvedu jen některé. Zajímá mne autorčin názor na problematiku „zániku vyživovací povinnosti rodičů k dětem“ (autorka o něm píše např. na str. 20 a násl.). V textu se opírá o výklad uvádějící „elasticitu“ vyživovací povinnosti – ona jako by případně znovu oživila (poté co zanikla). Nedomnívám se, že tomu tak je. Vyživovací povinnost (vzájemná mezi rodiči a dětmi) existuje jako právní vztah stále. Zaniká a ožívá jen nárok na plnění výživného, pokud dojde k tomu, že předepsané skutečnosti nastanou. Vyživovací povinnost a výživné nejsou pojmy totožné.

Na str. 36 se autorka věnuje výkladu „osobní péče o dítě“. Názor M. Hrušákové (odkaz v poznámce 40) je při nejmenším diskutabilní – lze namítnout, že náklady na hrazení pobytu v jeslích či v mateřské škole se přece podstatou (alespoň částečně) neliší od nákladů vynaložených na „třetí osobu“ zajišťující péči o dítě. Na str. 45 uvádí autorka judikát, týkající se zohlednění „spropitného“. K tomu jen připomínám, že již před lety se praxe též touto otázkou zabývala (obdobně). Jde o problém „letitý“.

Kladně hodnotím to, že autorka se zabývá řadou velmi aktuálních problémů, které vyživovací povinnost (zejm. rodičů k dětem) provázejí – jakými jsou např. nezaměstnanost povinného rodiče, zjišťování příjmů při podnikání, výkon trestu a další.

O autorčině snaze probádat i s problematikou související právní nástroje, které byly upraveny, nyní nejsou event. existují v zahraničí, tvoří velmi pečlivě podaný výklad o „zálohování výživného“. Spolu s tím autorka popisuje a hodnotí i odmítnutý zákon o „náhradním výživném“.

Konečně je třeba uvést, že autorka pracovala s bohatými prameny – literaturou monografickou, časopiseckou i webovými stránkami. Prameny řádně cituje a uvádí v poznámkách na jednotlivých stránkách práce. Pokud jde o judikaturu, čtenář práce nabývá dojmu, že průběžně pracovat s judikaturou je pro autorku samozřejmostí.

Práci hodnotím jako výsledek pečlivé a svědomité přípravy i napsání textu. Jde o práci projevující samostatný přístup, hodnotící „stav právní problematiky vyživovací povinnosti rodičů k dětem“.

Proto tuto práci, jako plně vyhovující předepsaným požadavkům doporučuji k ústní obhajobě.

V Praze 31.5.2011

Doc. JUDr. Senta Radvanová, CSc.
konzultant rigorózní práce